

Mestna občina Celje
Komisija Mladi za Celje

ŠPORTNI RIBOLOV ŠČUK S POMOČJO RAZLIČNIH UMETNIH VAB NA RAJSKEM OTOKU

RAZISKOVALNA NALOGA

Avtorja:

BLAŽ MEH,
ŽAN KAISERSBERGER,
oba 9. a

Mentorica:

Marjeta Gradišnik Mirt,
pred. učiteljica

Celje, marec 2016

Osnovna šola Ljubečna

**ŠPORTNI RIBOLOV ŠČUK S POMOČJO
RAZLIČNIH UMETNIH VAB NA RAJSKEM
OTOKU**

RAZISKOVALNA NALOGA

Avtorji:

BLAŽ MEH,

ŽAN KAISERSBERGER,

oba 9. a

Mentorica:

Marjeta Gradišnik Mirt,
pred. učiteljica

Lektorski pregled:

Mateja Samastur, prof.

Mestna občina Celje, Mladi za Celje

Celje, 2016

KAZALO VSEBINE

KAZALO SLIK, TABEL IN GRAFOV	4
POVZETEK.....	5
1 UVOD.....	6
1.1 NAMEN NALOGE	6
1.2 HIPOTEZE.....	6
1.3 METODE DELA.....	6
2 ŠPORTNI RIBOLOV.....	8
2.1 RIBNIK RAJSKI OTOK.....	8
2.2 SLADKOVODNE RIBE S POUARKOM NA ŠČUKI	8
2.2.1 POMEN ŠČUKE V CELINSKIH VOD	8
2.2.2 ŽIVLJENJSKI PROSTOR ŠČUKE.....	9
2.2.3 OPIS ŠČUKE.....	9
2.2.4 NAVADE ŠČUKE	10
2.3 ŠPORTNI RIBOLOV ŠČUK	10
2.4 UMETNE VABE.....	11
2.4.1 ŽLICE.....	11
2.4.2 MEPPSI	11
2.4.3 VOBLERJI	12
2.4.4 JERKI.....	12
2.4.5 GUMI VABE	12
2.4.6 SPINERBAITI.....	13
2.4.7 POTEZANKE	13
3 PRAKTIČNI DEL NALOGE.....	14
3.1 OPIS LOKACIJE ULOVA ŠČUKE	14
3.1 PRIPRAVA PRIPOMOČKOV ZA DELO	15
3.2 IZVEDBA ULOVA	15
3.3 REZULTATI	15
4 DISKUSIJA	22
4.1 POTRDITEV HIPOTEZ	23
5 ZAKLJUČEK.....	23
6 LITERATURA.....	24

KAZALO SLIK, TABEL IN GRAFOV

Slika 1: Izbrane umetne vabe za lov ščuk.....	7
Slika 2: Ščuka.....	9
Slika 3: Žlica.....	11
Slika 4: Mepps.....	11
Slika 5: Jerki.....	12
Slika 6: Gumi vabe.....	12
Slika 7: Spinnerbaiti.....	13
Slika 8: Potezanke.....	13
Slika 9: Geografska lega ribnika Rajski otok.....	14
Slika 10: Ribnik Rajski otok na Proseniškem.....	14
Slika 11: Pripomočki za lov ščuke.....	15
Slika 12: Fotografija uporabljenih vab.....	16
Slika 13: Ulov dveh ščuk dne 7. 3. 2015 na vabo št. 1.....	16
Slika 14: Največja ulovljena ščuka je merila v dolžino 81 cm.....	17
Slika 15: Pogled na ostre zobe in škrge ščuke.....	19
Slika 16: Povprečna dolžina ščuk se je gibala od 58 do 70 cm.....	20
Tabela 1: Število ulovljenih ščuk glede na različne vrste vab.....	18
Tabela 2: Primerjava ulova ščuk v različnih letnih časih.....	21
Graf 1: Število ulovljenih ščuk glede na različne vrste vab.....	19
Graf 2: Povprečna dolžina ulovljenih ščuk (cm) z različnimi vabami.....	20
Graf 3: Primerjava ulova ščuk med pomladjo, poletjem in jesenjo.....	21

POVZETEK

Ribištvo ima v Sloveniji zelo veliko podpornikov in članov. Tudi midva sva se že v mlajših letih začela navduševati nad ribolovom. V raziskovalni nalogi sva izbrala šest različnih vab za ščuke in ugotavljala, s katero vabo jih bova ulovila največ. Z dovoljenjem lastnika sva od februarja do decembra lovila v zasebnem ribniku Rajski otok. Vsak mesec sva bila na ribolovu dvakrat. Na terenskem delu sva vsako vabo uporabljala enako dolgo. V prvi hipotezi sva domnevala, da bova na fluorescentne umetne vabe ulovila več ščuk, ker jih ribe prej opazijo. Prvo hipotezo lahko le delno potrdiva, saj sva z eno fluorescentno vabo, imenovano foxrage, ulovila največ ščuk, z drugo pa najmanj. V drugi hipotezi sva predpostavljala, da bova jeseni ulovila več ščuk kot spomladi in poleti. To hipotezo lahko glede na rezultate potrdiva, saj sva jeseni ulovila več ščuk. Vendar razlika v primerjavi s poletjem in pomladjo ni bila velika, saj sva v jeseni ulovila le eno ščuko več kot v drugih dveh letnih časih. Sva pa opazila, da so jeseni ščuke zelo rade prijemale, saj je znano, da si v jeseni delajo zaloge rezervne hrane za zimo.

1 UVOD

Ribištvo ima v Sloveniji zelo veliko podpornikov in članov. Na bogato, več kot 130 let staro tradicijo, smo slovenski ribiči zelo ponosni. Tudi midva sva se že v mlajših letih začela navduševati nad ribolovom. Prve ribiške izkušnje sva dobila od staršev. Ti so naju že v mladosti pogosto vzeli s sabo, ko so šli loviti ribe. Čeprav sva morala v takšnih dneh od doma v zgodnjih jutranjih urah, sva se vedno veselila, da bova dan preživela v naravi. Ko pa sva uspešno ulovila prvo ribo, sva postala še bolj navdušena. Prizadevno sva se učila od starejših ribičev in se vključevala v različne delovne akcije, ki so jih organizirali v ribiški družini. Počasi sva si začela kupovati svojo ribiško opremo in v zadnjem času pogosto greva na lov kar sama. Obrežja jezer in rek so polna dogodivščin. Zato se nama je zdelo prav, da v preteklem letu združiva prijetno s koristnim in narediva raziskovalno nalogo o primernosti izbranih vab za lov ščuke.

1.1 NAMEN NALOGE

Ščuka je zanimiva in zahtevna riba za športni ribolov. V tej raziskovalni nalogi sva želela ugotoviti, s katerimi umetnimi vabami lahko ujameva največ ščuk. Za mesto raziskave sva izbrala Rajski otok. To je manjši umetni ribnik na Proseniškem. Za izvedbo športnega ribolova v tem ribniku sva se dogovorila z lastnikom, ki nam je rad omogočil izvedbo raziskovalnega dela. Za raziskavo sva izbrala šest različnih umetnih vab, od tega sva izbrala dve živi fluorescentni vabi in štiri vabe, ki so posnemale barvo ter obnašanje rib v vodi.

1.2 HIPOTEZE

V raziskovalni nalogi sva postavila dve hipotezi.

V prvi hipotezi sva domnevala, da bova na fluorescentne umetne vabe ulovila več ščuk, ker jih ribe prej opazijo.

V drugi hipotezi sva predpostavljala, da bova v jeseni ulovila več ščuk kot v katerem drugem letnem času, saj se jeseni voda bolj ohladi in so ščuke bolj dejavne glede prehranjevanja.

1.3 METODE DELA

Z raziskovalno nalogo sva začela v mesecu marcu in jo zaključila konec novembra. Športni ribolov na Rajskem otoku sva izvajala dvakrat mesečno, oziroma na vsakih 14 dni. V času pouka sva lovila v popoldanskem času, med počitnicami pa preko celega dne.

Za raziskavo sva izbrala 6 različnih umetnih vab, ki so se razlikovale po lastnostih. Dve od umetnih vab sta imeli fluorescentne barve. Izmed teh dveh je bila ena velika, druga pa manjša. Večja umetna vaba se strokovno imenuje real eel, manjša pa foxrage. Ostale štiri vabe so bile bolj naravne barve, kar pomeni, da so posnemale barve rib v naravnem okolju. Dve izmed štirih vab sta bili večji, dve pa manjši. Med večjimi je ena posnemala ribo

rdečeperko, druga pa manjšo postrv. Manjši umetni vabi sta bili podobni ribama rdečeperki in zeleniki. Vse umetne vabe, ki imajo v sebi zareze, se imenujejo 4play. Naloga teh zarez je, da se umetna vaba v vodi premika čim bolj naravno in posnema živo ribo.

Slika 1: Izbrane umetne vabe za lov ščuk

Kot sva že omenila, sva lovila dvakrat mesečno. Pri tem sva imela točno določen ritual. Prvi je na flourocarbon namestil vabo 1, drugi pa vabo 2. Nato sva peš obhodila ribnik in med tem v vodo metala vabe. Vsako vabo sva uporabljala 1 uro. Nato sva vabe zamenjala in ponovila postopek. Če se je na vabo prijela ščuka, sva ulov fotografirala in nato ribo hitro vrnila v vodno okolje. Podatke s slikami sva shranila v telefonu.

2 ŠPORTNI RIBOLOV

Športni ribolov predstavlja pomembno obliko preživljanje prostega časa mnogim ribičem. Od drugih oblik ribolova se ta veja loči po tem, da ribič ulovljeno ribo spusti nazaj v naravo. Zavod za ribištvo Slovenije je javni zavod, ki kot osrednja strokovna inštitucija s področja ribištva izvaja aktivnosti, ki prispevajo k trajnostnem upravljanjem z ribjim življenjem in ohranitvi njegove pestrosti (Bertok, str. 2).

Zavod za ribištvo Slovenije je v aprilu leta 2014 izdal novo brošuro Domorodne ribolovne vrste rib slovenskih celinskih voda, v kateri so želeli predstaviti najpomembnejše vrste širši javnosti. V tej publikaciji lahko preberemo, da je Slovenija izrazito vodna država. Ima več kot 9000 hektarjev vodnih površin. V slovenskih rekah in jezerih živi več kot 90 vrst rib. Med njimi je 33 vrst trajno zaščitenih. V vodah prevladujejo domorodne vrste rib. Na Zavodu za ribištvo Slovenije si skupaj z ljubitelji narave prizadevajo ohraniti čim večje število domorodnih vrst rib v celinskih vodah (Bertok, 2015, str. 2).

2.1 RIBNIK RAJSKI OTOK

Ob ribniku, kjer sva lovila ščuke za namene raziskovalne naloge, sva naletela na informacijsko tablo, ki obiskovalcem opiše ribnike z okolico. Na informativni tabli piše: »Ribnik Rajski otok z otokom je naravovarstveno visoko ovrednoten in je opredeljen kot naravna vrednota državnega pomena. V njem uspeva vodni orešček, ki sodi med zanimive vodne rastline, saj so njegovi plodovi, ki so nekaj posebnega, užitni. Površino ribnikov krasijo tudi lokvanji, ob obrežju so trstišča, v blatnem delu pa šašje. V ribniku in njegovi okolici živijo nekatere ogrožene živalske vrste, med katerimi se redno pojavlja bela štorklja, v bujnem obrežnem rastlinju ribnika pa gnezdi črna liska. Ribnik je dom družine labodov grbcev, veliko pa je tudi dvoživk, med njimi zelena žaba in navadna krastača.«¹ V ribniku živi tudi veliko različnih vrst rib. Med najpogostejšimi so krapci, amurji, ščuke, boleni, smuči, zelenike, rdečeperke, rdečeočke, ostriži in koi krapci, ki jih prepoznamo po oranžno rdečih barvah telesa.

2.2 SLADKOVODNE RIBE S Poudarkom NA ŠČUKI

Sladkovodne ribe živijo v rekah, jezerih, potokih in ribnikih. Živijo na različne načine. Glede na način prehranjevanja poznamo rastlinojede, mesojede in vsejede ribe. Ta ogromna skupina živali je nadvse raznolika in uspešno prilagojena na življenje v vodi.

2.2.1 Pomen ŠČUKE V CELINSKIH VOD

Ščuka je najbolj razširjena roparska ribja vrsta pri nas. Zaradi svojega videza, velikosti, ki jo doseže, borbenosti na trnku in tudi zaradi življenjskega okolja, v katerem živi, je ščuka izjemno atraktivna športna ribolovna vrsta. V svojem življenjske okolju ima vlogo plenilca. Prehranjuje se z ribami, dvoživkami, kačami, manjšimi sesalci in vodnimi ptiči. V zadnjem

¹ Vir: oglasna tabla ob ribniku, Turistično društvo Blagovna

času ima tudi večji gospodarski pomen. Gojijo jo v ribogojnicah in jo prodajajo za prehrano, saj ima zelo okusno meso (Bertok, 2015, str. 58).

2.2.2 ŽIVLJENJSKI PROSTOR ŠČUKE

Ščuka naseljuje počasi tekoče in stoječe vode s peščenim ali blatnim dnom in bogatim vodnim rastlinjem. Zadržuje se na istem mestu in svoj prostor brani pred drugimi osebkami. V času drstenja se premakne in poišče primerno drstišče. Samica odloži lepljive ikre v plitvinah z bogatim vodnim rastlinjem (Bertok, 2015, str. 58).

2.2.3 OPIS ŠČUKE

V publikaciji Domorodne ribolovne vrste rib sva našla podroben opis ščuke, njenega življenjskega prostora in načina ribolova. Njeno strokovno ime je *Esox lucius* Linneaus, spada v družino ščuk, ki jo sestavlja en sam rod s petimi vrstami. Latinsko ime ji je leta 1758 izbral znameniti švedski biolog Karel Linne (Bertok, 2015, str. 59).

Ščuka ima podolgovato, valjasto, bočno, nekoliko stisnjeno telo. Spredaj ima dolgo glavo s sploščenim gobcem in širokimi usti. V ustih ima ostre, nazaj ukrivljene zobe. Njeno telo je prekrito z majhnimi luskami. Barva telesa je odvisna od habitata, letnega časa in starosti. V splošnem je zelenkasto rjave ali sive barve. Po hrbtu in bokih je progasta in prekrita z belo srebrnimi do zlatimi pikami. Boki so svetlejši, trebuh pa belkast, kar je splošna lastnost rib. Hrbtna plavut je zadaj, v bližini repne plavuti (Bertok, 2015, str. 58).

Zraven kamuflažnih barv ima njeno telo še mnoge druge »predatorske« značilnosti, kot so recimo podolgovata in valjasta glava, kar ji omogoča hitro plavanje v vodi, ter njen dolg in ploščat gobec, v katerem se nahaja nešteto ostrih zob, ki so namenjeni prehranjevanju z ribami, manjšimi sesalci in črvi (<http://www.slo-fishing.si/ribe/149-scuka>, 12. 11. 2015).

Odrasla ščuka lahko meri od 55 do 120 cm. Povprečna teža odrasle ščuke znaša lahko 8 kg. Najmanjša predpisana lovna dolžina ščuke znaša 50 cm (Bertok, 2015, str. 59).

Slika 2: Ščuka

2.2.4 NAVADE ŠČUKE

Ščuka se hrani pretežno z ribami, dvoživkami, kačami, manjšimi sesalci in vodnimi ptiči. Riba je samotar in eden najbolj učinkovitih plenilcev med našimi ribjimi vrstami. Zadržuje se v pretežno zaraščenih predelih stoječih in tekočih voda. Ob višjih poletnih temperaturah se zadržuje na sredini jezera in v zgornjem sloju vode. Pogosto jih opazimo tik pod gladino vode, ko se nastavljajo sončnim žarkom. Pozimi se ščuke zadržujejo za robom ribnika in se skrivajo v potopljenem vejevju. Tam prežijo na svoj plen. Oblika telesa z nazaj pomaknjenima hrbtno in predrepno plavutjo jim omogoča neverjetno hitre pospeške, ko se zapodi za plenom. Včasih za plenom skoči tudi iz vode.

Drstenje ščuk poteka od februarja do junija. Glede na to traja varstvena doba za ščuke od februarja do maja (Bertok, 2015, str. 59).

2.3 ŠPORTNI RIBOLOV ŠČUK

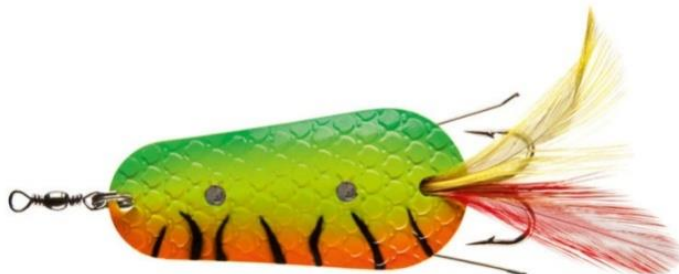
Kdor se ukvarja z športnim ribolovom, mora upoštevati nekaj pomembnih dejstev. Glavno pravilo je, da ko ribo ujamemo, jo vrnemo čim manj poškodovano v njeno naravno okolje. Da bi to dosegli, moramo upoštevati nekaj pravil, ki jih navajava v nadaljevanju.

Ko ribo ulovimo, jo poskušamo čim manj časa zadrževati na suhem. Upoštevati moramo, da je spraviti ribo na suho zanjo šok, zlasti v ekstremnih vremenskih razmerah, kot so mraz ali vročina. Po navadi ulovljeno ribo stehtamo in ji izmerimo dolžino. Priporoča se, da je kotiček za tehtanje in slikanje vedno na praktičnem mestu in v bližini vode. Ko izvlečemo trnek iz ribjih ust, lahko za dezinfekcijo rane uporabimo antiseptik. Dobro je, če ga imamo na doseg roke in da ima veljaven rok trajanja. Priporočeno je, da ribe nikoli ne prenašamo v vodo z rokami, ampak vedno uporabimo vrečo, ki ji športni ribiči pravimo tudi sling oz. blazina. Med slikanjem rib ne dvigujemo nad blazino več kot je to potrebno. Ribiču mora biti riba vedno na prvem mestu. Biti moramo pozorni, kako riba okrevaja in je ne izpustimo iz rok v globino, če se nam zdi, da si še ni povsem opomogla. Če vidimo, da nekdo ne obvlada osnov slikanja in tehtanja, mu pomagajmo in ga podučimo, preden bo njegovo napako plačala riba (<http://www.carpteam-slivnica.net/phpBB3/viewtopic.php?f=29&t=489>, 15. 11. 2015).

2.4 UMETNE VABE

Za lovljenje ščuk so primerne vse vrste umetnih vab, kot so žlice, meppi, voblerji, jerki, različne gumi vabe, spinnerbaiti in potezanke. V nadaljevanju bova na kratko opisala vabe, ki sva jih našela in se uporabljajo za lov ščuk.

2.4.1 ŽLICE

Slika 3: Žlica

(Vir: <http://www.trofeja.si/ribiska-trgovina/artikel/umetne-vabe/lice-kovinske/trofeja/lica-cormoran-coraz-weedless-classic-t-1-16g>, 18. 12. 2015)

Umetna vaba žlica je iz kovine. Oponaša manjše ribe, kot so zelenike, rdečeperke, rdečeoke in ostrize. Žlice so različnih barv. Po obliki so podobne jedilnim žlicam. Na koncu žlice je obešen trnek z imenom trojček.

2.4.2 MEPPSI

Slika 4: Mepps

(Vir: <http://www.trofeja.si/ribiska-trgovina/artikel/umetne-vabe/blestivke/trofeja/blestivka-mepps-aglia-long-giant-killer-t-5>, 18. 12. 2015)

Tudi umetna vaba z imenom mepps je iz kovine. Tudi ta vaba posnema manjše ribe. Uporablja se za lov rib v celinskih vodah in morju. Elipsast obesek se v vodi vrtili okoli svojega jedra, kar privlači pozornost rib. Tudi meppi imajo na koncu trnek z imenom trojček, ki je dobil ime po treh trnkah.

2.4.3 VOBLERJI

Slika 4: Voblerji

(Vir: <http://www.trofeja.si/ribiska-trgovina/artikel/umetne-vabe/voblerji/trofeja/vobler-savagegear-3d-blake-glide-swimmer-205cm> 4. 1. 2016)

Umetna vaba vobler je ponavadi narejena iz plastike. So različnih dolžin, teže in oblik. Ponavadi sta na trupu voblerja pritrjena dva trnka. Voblerji lahko tonejo od 0.5 m do 15 m globine, odvisno od teže voblerja.

2.4.4 JERKI

Slika 5: Jerki

(Vir: <http://www.pirania-sklep.pl/woblery/savage-gear/deviator/deviator-belly-up-jerkbait---perch---10cm.htm>, 4. 1. 2016)

Jerki so narejeni iz plastike ali kovine. Plavajo po vrhu vode ali pa, če so obteženi, počasi tonejo na dno vode. Umetna vaba jerk ima dva trnka, prvi je pritrjen na sredini vabe, drugi pa je na koncu.

2.4.5 GUMI VABE

Slika 6: Gumi vabe

(Vir: <http://www.lureshop.eu/savage-gear-3d-trout-line-thru-swim-bait-golden-albino-20cm-93g.html>, 4. 1. 2016)

Gumi vabe so narejene iz gume. So različnih velikosti in teže. Gumi vabe so narejene za bolj plitve vode, ker tonejo bolj počasi. Na vabo je pritrjen en trnek, lahko tudi dva, odvisno od njene velikosti.

2.4.6 SPINERBAITI

Slika 7: Spinerbaiti

(Vir: <http://www.fishingmegastore.com/savage-gear-tiflex-spinnerbait~25473.html>, 4. 1. 2016)

Spinerbaiti so sestavljeni iz žice, enojnega ali dvojnega trnka, dveh ploščatih koščkov kovin in gumijastih trakov. Ta vaba tone približno 1 m pod vodo. Spinerbaiti se v vodi zelo svetijo, zato jih ščuke in ostale ribe hitro opazijo.

2.4.7 POTEZANKE

Slika 8: Potezanke

(Vir: http://www.faunaflyshop.si/izdelek_Mis-za-ribolov-sulca-ali-scuke, 4. 1. 2016)

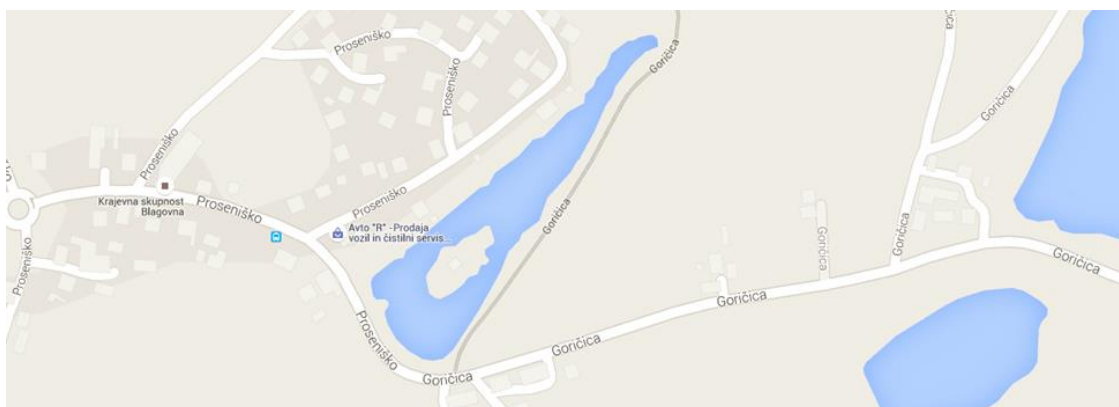
Potezanke so različnih barv, teže in dolžine. S potezanko lovimo s tehniko, ki se ji reče muharjenje. Imajo en ali dva trnka. Trnek je prekrit z dlako različnih vrst živali. To pripomore k temu, da ščuka ne opazi trnka.

3 PRAKTIČNI DEL NALOGE

V tretjem poglavju bova na kratko opisala, kako sva prišla do podatkov za svojo raziskovalno nalogo in kaj sva pri svojem delu ugotovila.

3.1 OPIS LOKACIJE ULOVA ŠČUKE

Sliki 9 in 10 prikazujeta lokacijo, kjer sva izvajala terensko delo. Rajski otok je ime za manjši ribnik, ki je danes v privatni lasti. Nahaja se za vasjo Proseniško in je prepoznaven po otočku sredi ribnika, na katerem je znano gostišče. Ocenila sva, da znaša dolžina ribnika približno 350 metrov, širina pa okoli 100 metrov. Ribnik Rajski otok napaja voda iz potoka, ki priteče s severa. Na tem delu, kjer se potok izliva v ribnik, je drstišče, kjer je ribolov prepovedan. Kjer se na južni strani ribnik izliva v potok, je globina največja. Ocenila sva, da znaša okoli 4 metre. Na severni strani ribnika Rajski otok je naselje individualnih hiš. Na tem delu je obala precej zaraščena, zato se na tem mestu ne izvaja ribolov. Na južni strani ribnika je cesta, ki povezuje kraj Proseniško s Šentjurjem. Na jugovzhodni strani ribnika se razprostirajo kmetijske površine.

Slika 9: Geografska lega ribnika Rajski otok

Slika 10: Ribnik Rajski otok na Proseniškem

3.1 PRIPRAVA PRIPOMOČKOV ZA DELO

Pri lovu ščuke sva potrebovala ribiško palico in ribiško rolo, na katero je navit laks oziroma malo močnejša vrvida. Na konec laksa sva navezala žico, ki je riba ne pregrizne. Nato sva na žico pripela vabo.

Slika 11: Pripomočki za lov ščuke

3.2 IZVEDBA ULOVA

Terensko delo sva opravljala v času od meseca marca do novembra 2015 na ribniku Rajski otok na Proseniškem. Na teren sva odhajala dvakrat mesečno oziroma na vsakih štirinajst dni.

Vabo sva s pomočjo ribiške palice vrgla čim dlje v ribnik. Vaba se je začela počasi potapljati v vodo. Ko ščuka v vodi zagleda vabo, ki je podobna pravi ribi, vaba seveda pritegne njeno pozornost. Če se odloči za napad, se postavi pod našo umetno vabo in jo napade. S tem ko jo ščuka napade, zagrizne v vabo in se piči na trnek. Takrat sva se začela počasi in nežno boriti z njo, da nam ne bi pobegnila in da je ne bi poškodovala. Ko je bila ščuka dovolj blizu obale, sva jo nežno zajela z mrežo. Če mreže nisva imela na dosegu rok, sva jo prijela za njene škrge. Nato sva s kleščami odstranila zapičen trnek iz njenih ust. Za potrebe raziskovalnega dela sva kot dokaz ulova naredila fotografijo. Ribi sva izmerila telesno dolžino. Na koncu sva ulovljeno ščuko izpustila nazaj v naravno okolje.

3.3 REZULTATI

Slika 12 prikazuje uporabljene vabe pri lovu ščuke v času terenskega dela, ko sva ugotavljala, katera vaba je najboljša. Na sliki sva posamezne vabe označila s številkami od 1 do 6, ki sva jih uporabila za prikaz rezultatov v tabeli 1. Vabe številka 1, 2, 3, 4 in 6 spadajo v skupino gumi vab, vaba številka 5 pa je primer voblerja. Za te vabe sva se odločila, ker so za lov ščuk na manjših ribnikih najprimernejše med vabami, ki jih imava.

Slika 12: Fotografija uporabljenih vab

V tabeli 1 sva v prvi koloni zabeležila vse datume, ko sva lovila ščuke. Tabela sva razdelila v nadaljnjih 6 kolon, v katere sva vpisala uporabljene vabe. Pod številkami vab sva zabeležila strokovna imena vab in katero ribo posnemajo. Nato sva 6 stolpcev razdelila na dva dela. V prvi del z oznako št. sva vnesla število ulovljenih ščuk, v sosednji stolpec z oznako L (cm) pa sva napisala telesno dolžino ulovljene ščuke v centimetrih.

Slika 13: Ulov dveh ščuk dne 7. 3. 2015 na vabo št. 1

Na vabo številka 1, ki posnema srednje veliko postrv oziroma klena, se je v času od marca do novembra ulovilo 5 ščuk. Največ ščuk, in sicer 4, sva s to vabo ulovila v spomladanskem

času. Povprečna telesna dolžina ščuk, ki sva jih ulovila z vabo številka 1, je znašala 58,2 cm. Ena izmed ščuk, ulovljena v mesecu marcu, je merila v dolžino celo 72 cm, ostale pa so bile manjše.

Na vabo številka 2, ki posnema rdečeperko, so se v času od marca do novembra ulovile 3 ščuke. V vsakem letnem času sva na to vabo ulovila po eno. Povprečna dolžina ščuk, ulovljenih s to vabo, je znašala 58,6 cm.

Na vabo številka 3, ki posnema zeleniko in je vabi številka 2 precej podobna, sva v času od marca do novembra ulovila 3 ščuke. Dve sva ulovila poleti, eno pa jeseni. Povprečna dolžina ščuk, ulovljenih s to vabo, je znašala 70 cm. V mesecu novembru sva ulovila največjo ščuko, ki je merila v dolžino 81 cm.

Slika 14: Največja ulovljena ščuka je merila v dolžino 81 cm.

Na vabo številka 4, ki je fluorescentna in posnema jeguljo, sva v času od marca do novembra ulovila le 2 ščuki. Eno sva na to vabo ulovila spomladi, eno pa jeseni. Povprečna dolžina ščuk, ulovljenih s to vabo, je znašala 69 cm.

Tudi na vabo številka 5, ki posnema večjo rdečeperko, sva v času od marca do novembra ulovila le dve ščuki. Obe sta bili ulovljeni v poletnem času. Povprečna dolžina ščuk, ulovljenih s to vabo, je znašala 60 cm.

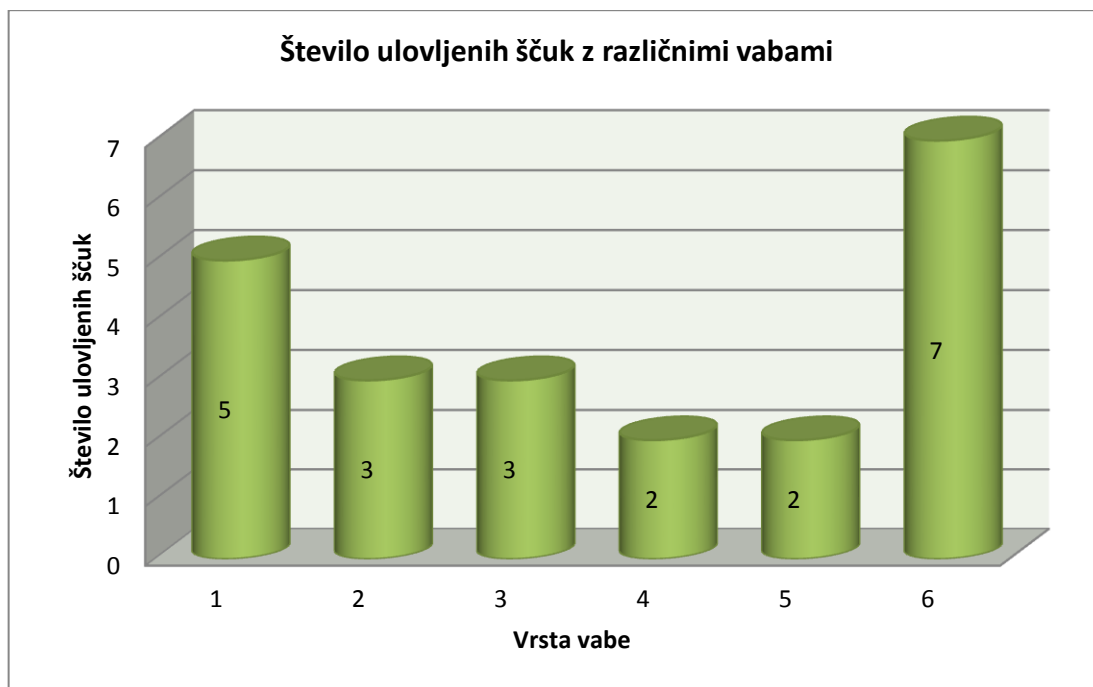
Na vabo številka 6, imenovano tudi Foxrage, ki je fluorescentna, sva v času od meseca marca do meseca novembra ulovila 7 ščuk. S to vabo sva ulovila največ ščuk. Ena ščuka je bila ulovljena spomladi, dve poleti, štiri pa v jesenskem času. Povprečna dolžina ščuk je znašala 64,7 cm. Med njimi sva v jesenskem času ulovila dve precej veliki ščuki, ki sta v dolžino merili več kot 70 cm.

Tabela 1: Število ulovljenih ščuk glede na različne vrste vab

Datumi lovljenja:	Številke in strokovna imena vab											
	1		2		3		4		5		6	
	4 play 19 cm		4 play 12 cm rdečeperka		4 play 12 cm zelenika		Real eel Fire tiger		Savagear rdečeperka		Foxrage	
	št.	L(cm)	št.	L(cm)	št.	L(cm)	št.	L(cm)	št.	L(cm)	št.	L(cm)
20. 2. 2015	/	/	1	57	/	/	/	/	/	/	/	/
7. 3. 2015	1	72	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
	1	59	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
22. 3. 2015	1	52	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
	1	48	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
19. 4. 2015	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	1	51
20. 5. 2015	/	/	/	/	/	/	1	62	/	/	/	/
3. 6. 2015	/	/	1	53	1	71	/	/	/	/	/	/
28. 6. 2015	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	1	63
12. 7. 2015	/	/	/	/	1	58	/	/	/	/	/	/
28. 7. 2015	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
7. 8. 2015	/	/	/	/	/	/	/	/	1	56	/	/
	/	/	/	/	/	/	/	/	1	64	/	/
23. 8. 2015	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	1	69
20. 9. 2015	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	1	72
	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	1	74
3. 10. 2015	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
26. 10. 2015	/	/	1	66	/	/	/	/	/	/	/	/
7. 11. 2015	1	60	/	/	1	81	1	76	/	/	1	61
24. 11. 2015	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	1	63
Seštevek ulovljenih ščuk	5		3		3		2		2		7	
Povprečna dolžina ulovljenih ščuk		58,2		58,6		70		69		60		64,7

LEGENDA: št. = število ulovljenih ščuk, L (cm) = telesna dolžina ulovljene ščuke

V grafu 1 sva prikazala število ulovljenih ščuk glede na vrsto vabe. Iz grafičnega prikaza je razvidno, da sva največ ščuk ulovila z vabama 6 in 1.

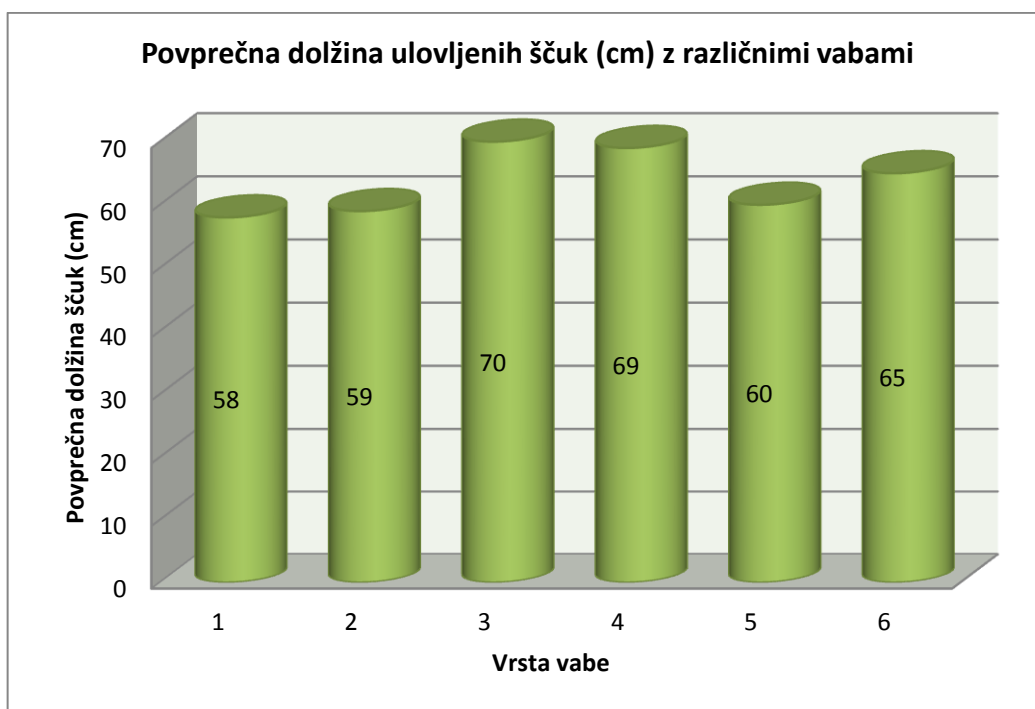

Graf 1: Število ulovljenih ščuk glede na različne vrste vab

Slika 15: Pogled na ostre zobe in škrge ščuke

V grafu 2, ki sledi, sva prikazala povprečno dolžino ščuk, ki sva jih ulovila s šestimi različnimi vrstami umetnih vab. Največjo povprečno dolžino so imele ščuke, ki sva jih ulovila na vabo številka 3, ki posnema zeleniko. S to vabo sva ulovila tudi največjo ščuko, ki je v dolžino merila 81 cm. S pomočjo vabe 1, ki posnema srednje veliko postrv oziroma klenu, sva ulovila ščuke z najmanjšo povprečno dolžino. V povprečju se dolžina ščuk, ki sva jih ulovila na ribniku Rajski otok, giblje od 58 do 70 centimetrov.

Graf 2: Povprečna dolžina ulovljenih ščuk (cm) z različnimi vabami

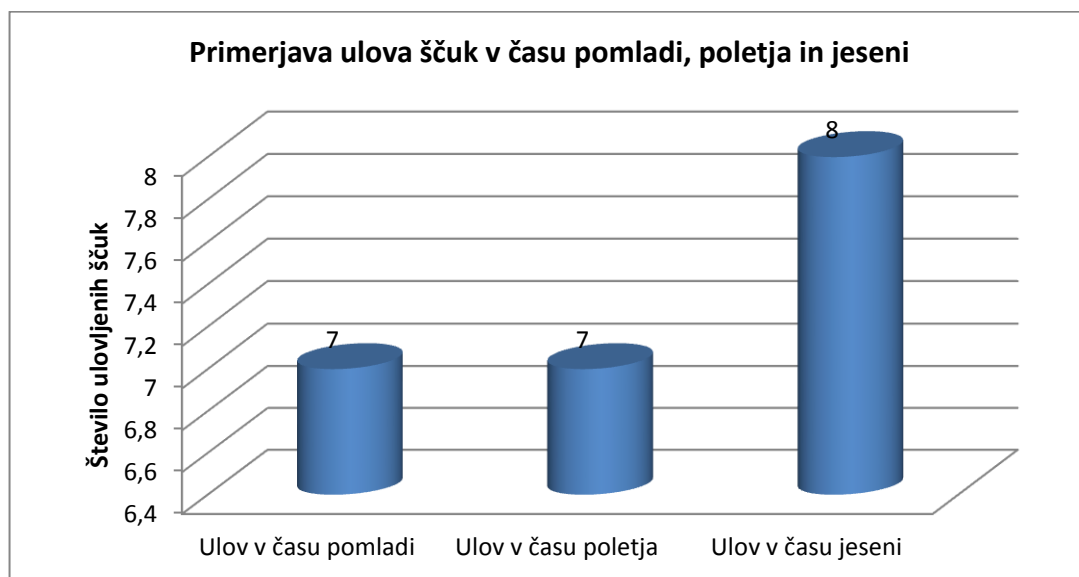

Slika 16: Povprečna dolžina ščuk se je gibala od 58 do 70 cm.

V tabeli 2 sva primerjala ulov ščuk v različnih letnih časih in z različnimi vabami, ki sva jih opisala. Spomladanski čas obsega marec, april in maj, poletni čas junij, julij in avgust, jesenski pa september, oktober in november. V pomladanskem času sva največ ščuk ulovila z vabo številka 1, ki posnema srednje veliko postrv. Skupno sva spomladi ulovila sedem ščuk. Tudi poleti sva z različnimi vabami ulovila sedem ščuk. Po dve ščuki sva ulovila z vabami številka 3, 5 in 6. V jesenskem času sva ulovila največje število ščuk, in sicer osem. Največ ščuk je prijelo na vabo številka 6, ki je fluorescentne barve.

Tabela 2: Primerjava ulova ščuk v različnih letnih časih

Letni čas	Uporabljene vabe						Skupno število ulovljenih ščuk
	1	2	3	4	5	6	
Ulov v času pomladi	4	1	0	1	0	1	7
Ulov v času poletja	0	1	2	0	2	2	7
Ulov v času jeseni	1	1	1	1	0	4	8

Graf 3: Primerjava ulova ščuk med pomladjo, poletjem in jesenjo

4 DISKUSIJA

Kot sva že omenila, sva lovila v času od meseca marca do meseca novembra. To pomeni različne letne čase in različne temperaturne spremembe. Na ulov je vplivala temperatura vode in zraka. Iz izkušenj sva predvidevala, da bova v jesenskem času ulovila največje število ščuk zato, ker se v jeseni ribe pripravljajo na zimo in se bolj prehranjujejo. V jesenskem času se ščuke precej manj gibljejo kot poleti, saj varčujejo z energijo. Zadržujejo se bolj na dnu jezera, poleti pa bolj na površini vode, saj se grejejo na soncu. Gretje na soncu jim pomaga, da lažje prebavijo hrano. Z vabo št. šest sva ulovila največ ščuk. Spraševala sva se, zakaj je temu tako. Ko sva razmišljala o tej vabi z imenom foxrage, sva dognala, da to vabo najbrž ščuke hitro opazijo, saj je fluorescentne barve. Ščuka kot plenilka najbrž zelo dobro vidi. Ko zagleda vabo, ki je izredno vpadljivih barv in se živahno premika v vodi, v vsej naglici plane po njej, saj misli, da je to njen plen. Presenetilo naju je, da vaba foxrage sploh ni velika, saj v dolžino meri le 9 cm. Kljub temu se je pokazala kot učinkovita umetna vaba za lov ščuk. Kot razlog za uspešen ulov sva pomislila na še eno lastnost te umetne vabe. Ima le en trnek, ki je verjetno manj opazen. Domnevava, da takšna oblika trnka ulovljeno ribo pri športnem ribolovu manj poškoduje, kar je cilj vsakega športnega ribiča. Tudi sama meniva, da je pri športnem ribolovu izredno pomembno, da ribo čim manj poškodovano vrnemo v njeno naravno okolje. Zanjega od razlogov, da je umetna vaba foxrage bila najbolj uspešna pri najinem lovu ščuk, vidiva v tem, da je majhna in ozka. Ko ščuka lovi, hitro in požrešno pogoltne plen. Takšno vabo potegne globlje v svoja usta, kjer se ji zatakne. Vsak trnek ima na sebi zalust, to je poseben dodatek, ki poskrbi, da se ujeta riba ne sname. Ko sva ribo izvlekla, sva jo snela s trnka. Če se je trnek zapičil globoko v njena usta, sva pri odpenjanju uporabljala klešče. V nasprotnem primeru sva trnek odpela z roko. Pri tem sva pazila, da se nisva poškodovala njenih zob. Znano je, da ima ščuka zelo ostre zobe, na katerih se marsikdo poškoduje, če ni previden. Po fotografiranju sva ščuko previdno vrnila v ribnik. Ribe imajo veliko sposobnost regeneracije, zato se rana, ki jo povzroči trnek, hitro zaceli. Mnoge nepoznavalce skrbi, kakšne so posledice, če riba pretrga laks in trnek ostane v njenih ustih. Ščuka ima v svojih ustih kislino, ki povzroči, da trnek zarjavi in posledično ribi izpade iz ust. Trnek ji odpade v roku enega tedna ali prej. Lahko pa ščuki trnek odpade takoj, če ni bil dobro zapet v ribjih ustih. To, da ščuki trnek odpade takoj, se zgodi v 80 % primerov. Žival le redko pogine zaradi zapičenega trneka.

Druga najuspešnejša vaba je bila vaba številka 1, ki je posnemala srednje veliko postrv oziroma klena. Razmišljala sva, kaj bi lahko bil vzrok, da sva s to vabo ulovila kar 5 ščuk. Prvi razlog vidiva v tem, da je bila vaba velika. Domnevala sva, da je ščuka s tem ulovom »pričakovala«, da se bo bolje najedla.

Z ostalimi vabami sva ulovila manj ščuk. Presenetilo naju je, da sva na fluorescentno vabo števila 4, ki je posnemala jeguljo, ulovila le 2 ščuki. Pred tem sva namreč domnevala, da bodo florescentne vabe bolj opazne kot neflorescentne. Za manj uspešen ulov ne najdeva druge razlage kot te, da jegulje v vodah na Štajerskem niso pogoste ali pa jih sploh ni. V naših stoječih vodah jegulja ni tipičen plen ščuke. V spletnih virih sva naletela na podatek, da so jegulje na rdečem seznamu Mednarodne zveze za ohranjanje narave, kjer je vpisana kot resno ogrožena vrsta. Jegulja je od leta 2007 vključena v evropski obnovitveni načrt

(http://ec.europa.eu/fisheries/marine_species/farmed_fish_and_shellfish/eel/index_sl.htm 28. 1. 2016). Zavedava se, da se ščuke ne prehranjujejo samo z ribami, temveč tudi z vodnimi pticami, manjšimi sesalci, kačami in dvoživkami.

4.1 POTRDITEV HIPOTEZ

V raziskovalni nalogi sva postavila dve hipotezi.

V prvi hipotezi sva domnevala, da bova na fluorescentne umetne vabe ulovila več ščuk, ker jih ribe prej opazijo. Prvo hipotezo lahko le delno potrdiva, saj sva z eno fluorescentno vabo, imenovano foxrage, ulovila največ ščuk, z drugo pa najmanj. S tem sva ugotovila, da morajo umetne vabe za športni ribolov ščuk imeti še druge pomembne lastnosti.

V drugi hipotezi sva predpostavljala, da bova v jeseni ulovila več ščuk kot v katerem drugem letnem času, saj se jeseni voda bolj ohladi in so ščuke bolj dejavne glede prehranjevanja. To hipotezo lahko glede na rezultate potrdiva, saj sva v jeseni ulovila več ščuk. Razlika med poletjem in pomladjo sicer ni bila velika, kajti v jeseni sva ulovila le eno ščuko več kot v drugih dveh letnih časih. Sva pa opazila, da so ščuke zelo rade prijemale, saj je znano, da si v jeseni delajo zaloge rezervne hrane za zimo. Višek hrane se namreč spremeni v maščobno tkivo. Tako postanejo malo bolj okorne in debele, tudi premikajo se manj, saj varčujejo z energijo.

5 ZAKLJUČEK

Ribolov je najin najpomembnejši hobi. Namenjava mu veliko svojega prostega časa. Takoj ko opraviva šolske in druge domače obveznosti, se z dovoljenjem staršem odpraviva na ribolov. Najini najljubši mesti za ribolov sta Slivniško jezero in Rajski otok, občasno pa loviva tudi rečne ribe. Nevečkrat greva ob Voglajno, občasno pa tudi, seveda v spremstvu staršev, ob Savo, Dravo in Krko. Športni ribolov naju zelo pomirja. V naravi se sprostiva in hkrati uživava ob opazovanju živih bitij, s katerimi se srečujeva, ko v tišini čakava na svoj ulov. Spet drugič se zapleteva v živahen pogovor, preko katerega postajava vse večja prijatelja.

Zato se nama je zdela idealna priložnost združiti prijetno s koristnim in izdelati raziskovalno nalogo o temi, ki jo imava najraje. Najraje loviva ščuke in krape, občasno pa tudi amurje. Ravno zaradi tega sva si izbrala raziskovalno nalogo z naslovom Ribolov ščuk z pomočjo različnih umetnih vab na Rajskem otoku. V okviru terenskega dela sva z različnimi vabami ulovila 22 ščuk. Vse ulovljene ščuke sva fotografila in jih nato čim manj poškodovane vrnila v njihovo naravno okolje. Fotografije sva objavila na spletu, največje trofeje pa sva poslala tudi v revijo Ribič. S podatki, ki sva jih zbrala na terenu, sva hipotezi delno potrdila. Da bi se lahko povsem prepričala, če držijo, pa bi morala raziskavo še nekajkrat ponoviti.

Čeprav sva raziskovalno delo opravila po vseh zakonitostih raziskovanja, sva ugotovila, da poleg ustrezne vabe in znanja na ulov močno vpliva tudi sreča.

6 LITERATURA

Bertok, M., 2015: Domorodne ribolovne vrste rib slovenskih celinskih vodah, Zavod za ribištvo Slovenije, Tehniški muzej Slovenije.

Slo-fishing.si, Pintar, S., Ščuka - jo želiš ujeti? Najdeno 12. 11. 2015 na spletnem naslovu <http://www.slo-fishing.si/ribe/149-scuka>.

Carp team Slivnica, Tehtanje/fotografiranje rib. Najdeno 15. 11. 2015 na spletnem naslovu <http://www.carpteam-slivnica.net/phpBB3/viewtopic.php?f=29&t=489>.

Evropska komisija, Ribištvo, Jegulja. Najdeno 28. 1. 2015 na spletnem naslovu http://ec.europa.eu/fisheries/marine_species/farmed_fish_and_shellfish/eel/index_sl.htm.

Športno ribiška družina Trofeja-center, Umetne vabe. Najdeno 18. 12. 2015 na spletnem naslovu <http://www.trofeja.si/ribiska-trgovina/artikel/umetne-vabe/lice-kovinske/trofeja/lica-cormoran-coraz-weedless-classic-t-1-16g>.

Pirania, spletna trgovina, Voblery. Najdeno 12. 11. 2015 na spletnem naslovu <http://www.pirania-sklep.pl/woblery/savage-gear/deviator/deviator-belly-up-jerkbait---perch---10cm.html>.

Lureshop.eu. Najdeno 4. 1. 2016 na spletnem naslovu <http://www.lureshop.eu/savage-gear-3d-trout-line-thru-swim-bait-golden-albino-20cm-93g.html>.

Fishing megastore.com, Savage Gear TI-Flex SpinnerBait. Najdeno 4. 1. 2016 na spletnem naslovu <http://www.fishingmegastore.com/savage-gear-tiflex-spinnerbait~25473.html>.

Fauna fly store, Miši za ribolov ščuke in sulca. Najdeno 4. 1. 2016 na spletnem naslovu http://www.faunaflyshop.si/izdelek_Mis-za-ribolov-sulca-ali-scuke.